Тема 15.
Основні персоналії теми. Усі персоналії пояснюються в конспекті та відеолекції.

Антонович Володимир	український історик, археолог, професор Київського університету XIX ст. Лідер хлопоманів. Очолював Київську громаду
Гаспринський Ісмаїл	відомий татарський культурний і політичний діяч, ідеолог пантюркізму і джадидизму. Заклав основи сучасної турецької мови. Виступав за активну ісламську модернізацію і був критиком консервативного традиційного ісламу.
Грінченко Борис	український письменник, мовознавець, етнограф, історик, громадсько-політичний діяч другої половини XIX — початку XX ст. Укладач чотиритомного тлумачного «Словаря української мови». Один із співзасновників «Братства тарасівців» 1891 р.
Драгоманов Михайло	український учений та громадсько-політичний діяч XIX ст., один з організаторів «Старої громади» в Києві. Емігрував до Женеви (Швейцарія), де видавав журнал «Громада». Відстоював соціалістичні ідеї. Майбутнє України вбачав у якості автономії в межах демократичної Російської федерації

Кониський Олександр	український перекладач, письменник, поет. Брав участь у діяльності Київської громади, організовував недільні школи. Співорганізатор Літературного товариства імені Тараса Шевченка, а також допомагав В. Антоновичу створити всеукраїнську політичну організацію. Автор першої ґрунтовної біографії Т. Шевченка, автор гімну «Молитва за Україну».
Чубинський Павло	український етнолог, поет, громадський діяч XIX ст., автор слів сучасного українського гімну «Ще не вмерла України» Член Південно-Західного відділу Російського географічного товариства